

Sdílení elektřiny - Energetická společenství

31.7.2024 - | Energetický regulační úřad

Sdílení elektřiny napříč distribuční soustavou umožnila novela energetického zákona obecně známá pod názvem lex OZE II. Ta zavedla nové „komunitní“ účastníky trhu, kterými jsou energetická společenství a společenství pro obnovitelné zdroje (společenství) s povinností jejich registrace u ERÚ. Zároveň v této oblasti rozšířila práva zákazníka a výrobce elektřiny tak, aby i oni mohli elektřinu sdílet s využitím i bez využití distribuční soustavy. Společným prvkem obou variant je skupina sdílení elektřiny, která se registruje a do které jsou přiřazována jednotlivá předávací místa odběrných míst nebo výroben elektřiny v informačním systému Elektroenergetického datového centra (EDC).

Principem sdílení je, že buď elektřinu, kterou sami vyrobíte ale v místě výroby nespotřebujete, efektivně využijete v jiném místě, nebo vám ji poskytne soused či kdokoli jiný, kdo jí má přebytek za podmínek, na kterých se spolu dohodnete. **Aby projekt měl význam, musí se dát dohromady výrobní(y) a odběrná místa, která elektřinu ve stejném (patnáctiminutovém) vyhodnocovacím intervalu spotřebují.** Při rozhodování se o účasti v komunitní energetice je tedy klíčové brát v potaz, jak velký máte přebytek elektřiny a ve kterých časech (a podle toho zvažovat počet a typ odběratelů, které k výrobě přiřadit), respektive jak velkou spotřebu máte a kdy (a tomu uzpůsobit hledání zdroje). Elektřinu je možné sdílet zdarma i za úplatu.

Nejjednodušší možností jak sdílet, je v režimu tzv. **aktivního zákazníka - tato skupina může mít až 11 členů, pokud sdílí s využitím distribuční soustavy, tedy mimo bytový dům, a až 1000 členů při sdílení v rámci bytového domu** (za jednou hlavní domovní pojistkovou skříní - HDS). Můžete sdílet i sami sobě, kupříkladu mezi chatou a bytem. Tato možnost nevyžaduje registraci u ERÚ.

V případě sdílení v rámci **společenství mohou mít skupiny sdílení elektřiny až tisíc členů jak při sdílení s využitím distribuční soustavy, tak při sdílení v bytovém domě bez využití distribuční soustavy.** V obou případech můžete téměř libovolně nakombinovat výrobní a odběrná místa, do nichž budou dodávat. Zatímco aktivní zákazníci fungují bez místního omezení, skupina sdílení v rámci společenství může sdružovat místa ve správních obvodech tří obcí s rozšířenou působností, které tvoří souvislé území, nebo na území hlavního města Prahy.

Jak v případě společenství, tak spojení více aktivních zákazníků, je klíčové si předem vyjasnit, jak bude skupina sdílení fungovat. Zejména pak:

Všechna zapojená místa budou muset být osazena průběhovými elektroměry. O to se postará bezplatně váš distributor, kterému dá vědět EDC v souvislosti s vaší registrací. Už předem ale požadavek u distributora můžete zkonzultovat. U výrobní si ověřte, že splňuje veškeré potřebné parametry, zejména že může dodávat přetoky, respektive jak je s obchodníkem nastavená smlouva o výkupu elektřiny.

Pokud hodláte sdílet elektřinu v rámci společenství, musíte jej nejprve registrovat u ERÚ (až poté registrujete jednotlivé skupiny sdílení u EDC, které už vyžaduje úřadem přidělené registrační číslo společenství). K žádosti o zápis do registru společenství je potřeba splnit zákonem stanovené podmínky a uhradit správní poplatek. Společenství mohou následně žádat o změnu údajů zapsaných v registru nebo mohou být z registru i vymazána v případech, kdy o to požádají, nebo z moci úřední, pokud neplní zákonem stanovené podmínky.

Zákonnou povinnost registrace u ERÚ nemají aktivní zákazníci ani výrobci elektřiny, kteří hodlají sdílet elektřinu, aniž by se sdružili ve společenství. Zároveň ale platí, že všechny skupiny sdílející elektřinu se musí registrovat v informačním systému EDC, a to proto aby bylo možné sdílení elektřiny vyhodnotit. Každý EAN přitom může být pouze v jedné skupině sdílení.

Prvním krokem je registrace EAND, tedy výroby. Tu provádí držitel smlouvy o připojení nejméně deset pracovních dní před požadovaným datem registrace. Před samotnou registrací si musí ještě zajistit přístup do informačního systému EDC uzavřením smlouvy o přístupu. Registraci je nicméně možné provést i prostřednictvím jiného účastníka trhu, který má s EDC již smlouvu o přístupu uzavřenou. V rámci registrace EDC ověřuje naplnění stanovených podmínek, bez jejichž splnění může žádost o registraci odmítnout.

Druhým krokem je registrace skupiny sdílení a přiřazení nejméně jednoho EAND do této skupiny sdílení. V tomto kroku dochází taktéž k volbě typu skupiny sdílení ze tří předdefinovaných typů:

Třetím a závěrečným krokem je registrace EANO do založené skupiny sdílení včetně nastavení vazeb na jednotlivá EAND (alokační klíč). I v tomto případě je potřeba podat žádost s předstihem alespoň deset pracovních dní. I v tomto posledním kroku EDC ověřuje naplnění stanovených podmínek.

Veškeré kroky v informačním systému EDC provádí za skupinu sdílení její správce, což může být pouze jedna osoba. Správce má následně přístup k datům a v informačním systému EDC může pracovat i po zahájení sdílení (např. zaznamenávat změny v registracích či alokačních klíčích)

Jak se registrovat a další praktické informace, odpovědi na často kladené dotazy a kontakty na webu EDC.

Ještě před novelou energetického zákona lex OZE II se ERÚ podařilo prostřednictvím novelizace vyhlášky o Pravidlech trhu s elektřinou umožnit obyvatelům bytových domů sdílet elektřinu vyrobenou jejich solární elektrárnou na základě registrace u místně příslušného provozovatele distribuční soustavy. Tuto možnost měli od počátku roku 2023.

S ohledem na nový systém registrace skupin sdílení elektřiny **je nyní třeba, aby stávající účastníci této formy sdílení provedli novou registraci u EDC, a to nejpozději do konce roku 2024.** K tomu se mezi sebou musí domluvit, s jakými parametry budou pokračovat a zvolit si správce skupiny. Upozorňujeme, že s ohledem na znění energetického zákona nebude v rámci registrované skupiny možno do skupiny přiřadit obě registrační čísla (EAND a EANO) jednoho předávacího místa odběrného místa, ve kterém je připojena výrobná.

Po úspěšné registraci dojde od stanoveného data (nejdříve však od 1. dne následujícího měsíce) k faktickému zahájení sdílení elektřiny, vyhodnocování jejího objemu a předávání údajů dotčeným účastníkům trhu za účelem zúčtování odchylek a vyúčtování dodávek elektřiny a souvisejících služeb. Zúčtování dodávky a fakturace respektuje způsob využívání distribuční soustavy při sdílení elektřiny, kdy:

Podrobně se sdílení věnujeme v článku pro časopis Energetika, který vyjde 12.08.2024.

<https://eru.gov.cz/sdileni-elektriny-energeticka-spolecenstvi>